

Gluma

(Excerpt in Serbian)

Translated by: Dragana Bojanić
Contact of the translator: d.b.t@sbb.rs

Kraj priče

Večeru sam spremala ceo dan, zapravo sam je spremala dva dana, prethodnog dana spremila sam tiramisu, prepodne sam skuvala kafu i ostavila je da se hladi sve do večeri, uveče sam umutila sneg od belanaca, posebno slatku pavlaku, posebno žumanca i šećer, u pavlaku sam penasto umešala najpre ulupana žumanca, zatim maskarpone, na kraju sneg, penasto, sviđa mi se izraz penasto umešajte, piše i radi polako, sa osećajem, to je jedini recept koji imam, u kojem piše radi polako, sa osećajem, pratila sam sva uputstva, kako su zapisana, sve sam radila polako, u međuvremenu sam se zenovski posvećivala detaljima, vežbala koncentraciju, dok sam mutila jaja govorila sam sebi sad mutiš jaja, sad sipaš rum dok sam ga sipala, sad dodaješ vanilin šećer dok sam ga sipala u činiju, zaposliti se, zaposliti se nećim, biti prisutan, pre spavanja se osvrnuti na dan koji je prošao i promisliti ga, osmehnuti se zbog svega što si dobro uradio, razmisliti kako možeš popraviti stvari koje nisu dobro prošle, ali to uopšte ne deluje, to je utopija, zapravo nije, nije utopija, samo ravnoteža između uspehlih i neuspehlih stvari nije nužno u korist čoveka, pre spavanja možeš napraviti inventuru dana, počneš od jutra, od još jednog propuštenog izlaska sunca, jer si od iscrpljenosti zaspao baš pre njega, probudivši se usred prepodneva, bolelo te celo telo, ustao si, teturao po stanu, doneo odluku da ovaj put ideš u kupovinu, sad zaista, jer to i nije nešto, inventuru nastavljaš na tom mestu, dakle, doneo si odluku da izađeš iz stana, ali nešto te sprečilo, nešto te zadržalo, plašio se si nečeg napolju, onda si dugo vodio pregovore sa samim sobom, jedan deo tebe govorio je hajde, izađi već jednom, dok je drugi deo govorio ne još, malo kasnije, poslepodne prolazi, Erik se vraća s posla, dan polako klizi ka večeri, večer dozoreva i Erik kaže idemo da spavamo, kažeš idemo, ali u sebi se plašiš časova koji su ispred tebe, Erik će uskoro zaspati, hrčeći, okrenuće se na drugu stranu, a ti ćeš ostati potpuno sama na ovom svetu, zakopana u živi pesak nesаницe, prevrtaćeš se po krevetu, tapšaćeš jastuk tražeći udoban položaj, popravljaćeš prekrivač, ali sna ni od korova, još ga dugo neće biti, umesto toga nadolaziće sećanja na lica u Domu zdravlja, kad su odjednom počeli da okreću glave, na ponižavajuće poglede na razgovorima za posao, preplitaće se sa sećanjima od pre deset, dvadeset godina, sa situacijama u kojima si potpuno pogrešno odreagovala, sa onima u kojima nisi odreagovala, a trebalo je, opet ćeš prolaziti kroz te stvari, prošli put sam u sećanju odlutala u vreme kad sam bila još u osnovnoj školi i kad smo živeli u kući s baštom i voćnjakom, imali smo nekoliko kokošaka, u poluseoskom naselju, setila sam se kako je komšijama pobegao pas, pojurio je našeg petla i ganjao ga, našli smo petla očerupanog i krvavog tek posle dva sata, drhtao je u ložionici, tamo se sakrio, komšija je pobesneo, zvao je lovca, zajedno krenuše u gustu šumu, komšija sa psom na povocu, a lovac sa puškom na ramenu, posmatrala sam ih kroz prozor i

mislila tako mu i treba, a mama je rekla komšijin sin se za dva dana vraća kući a psa neće biti. Komšijin sin bio je na završnoj ekskurziji nakon završene osnovne škole, pas je bio njegov i mnogo ga je voleo, odmah sam zažalila što sam pomislila tako mu i treba, trebalo je da potrčim za njima, trebalo je da kažem komšiji molim vas, nemojte pucati u njega, komšija bi me poslušao, predomislio bi se, sigurno bi se predomislio, lovac ne bi imao ništa protiv, jer nije postao lovac da psima na razdaljini od dva metra puca među oči, ali nisam to uradila, sedela sam pored prozora govoreći sebi da ne mogu ništa da promenim, njihov se sin kroz dva dana vratio kući i srce mu je puklo, kako da to sad promenim, kako da to ispravim, šta da radim da se ispravi, šta da ima istu težinu kao saznanje četrnaestogodišnjaka da su, dok je po prvi put u životu bio tri dana odsutan od kuće, odveli njegovog psa i ubili ga, setim se tih, takvih stvari kad ne mogu da zaspim, svake noći isplivaju na površinu kao crknute ribe okrenute mekom ranjivom stranom na gore, do jutra mislim o njima, sve dok ne posustanem od iscrpljenosti, onda se krug okrene, dan se ponovi, i tako dalje.

Tiramisu je odličan kad jednu noć odleži u frižideru, uz njega smo pili onaj božanstveni muškat iz Haloških gorica, pre toga smo jeli druge stvari koje sam spremala u toku dana, i uz njih pili laški rizling od istog seljaka, sve sam spremila tako da nas je uveče već čekalo u kuhinji na pultu, mogao si samo da uzmeš tanjir i prošetaj se od jednog do drugog poslužnja, od jedne do druge tacne, dok sam sve to gledala činilo mi se kao da je taj hladni bife sastavio neko ko želi da ostavi utisak na goste, a nema pojma o gastronomiji, ali nisam se opterećivala time, zaista se nisam opterećivala, i to sam primetila, a osećaj je bio prijatan, činilo mi se dobro već i samo to što ćemo imati šta da jedemo i što neću morati ništa da pripremam u prisustvu gostiju, da mešam, seckam, posipam, sasvim suprotno od Poliča, on uvek pripremi jela koja dovršava pred publikom, svestan je elegantnosti svojih pokreta i kako je tada u našim očima lep, između nas dvoje velika je razlika, to što on radi ljudi primećuju i dive mu se, dok su to što sam ja uradila primetili samo ako sam negde pogrešila, ako sam izmešala pogrešne nijanse, previše ili nedovoljno izbrusila zube, da li sam uradila kako je trebalo, niko ništa nije primetio. Erik se ljutio što opet kasne, kao i uvek, meni to više ne smeta, uvek u dogovoreno vreme uračunam i kašnjenje od četrdeset i pet minuta, pa sve ide kao podmazano, kad su Poliči zvonili ja sam upravo na terasi odrezala nekoliko grančica ruzmarina, pogledala sam u nebo, a ono se užarilo, gorelo je kao da se preko njega razlila blaga ružičasta svetlost, predmeti nisu bacali sive senke, već ljubičaste, rekla sam svi napred na terasu, ovo treba da vidite, stajali smo na terasi gledajući prema zapadu bez reči, početak naše večeri bio je prelep.

Kroz nekih sat vremena nestalo je struje, upravo smo završavali s jelom i rizlingom, hteli smo da odmorimo želudac i pripreмимо ga za dezert, kad je struja nestala, Erik je zapalio veliku sveću, dnevni boravak je nežno zamirisao na pačuli, i rekao da li neko ima ideju šta sad da radimo, rekla sam ako želite mogu nešto da pročitam, uzela sam malu led bateriju i prvu knjigu koja mi je bila na dohvata ruku, mislila sam da je to Efram Kišon, da ću moći da odaberem neku zabavnu porodičnu priču, ali dohvatila sam Brulca, pomislila sam da sve stvari imaju svoju svrhu, otvorila sam knjigu i počela da čitam, pročitala sam priču o mašinovođi, osećala sam se poput barda koji uz otvorenu vatru pripoveda priče o junačkim Vikinzima, svo troje je ćutalo slušajući me pažljivo, struja još nije došla kad sam završila sa čitanjem, ugasih bateriju, u sobi je gorela samo velika mirisna sveća, jedva sam raspoznavala lica, kao da su u krugu sakupljeni samo meki mesingani obrisi ljudskih lica, malo smo još ćutali, onda je Erik rekao dobra priča, Irena je rekla dobra je i kraj je srećan, to mi se sviđa,

Polič nije ništa rekao, kao i uvek, najpre je nekoliko trenutaka razmišljao pre nego što je progovorio, u ustima je najpre oblikovao rečenicu pre nego što bi je izgovorio, opet smo malo ćutali, Ireni se niko nije suprotstavio, trebalo je da to budem ja, rekla sam kako misliš srećan kraj, rekla je da, mašinovođa na kraju ipak nije izvršio samoubistvo, a ja ali upravo je to tragično, njegov je život grozan, on je očajan i nema razloga da još živi, ali se nije ubio, vratio se u taj grozni život koji ga guši, prazni i čini nesrećnim, Polič je rekao znam šta hoćeš da kažeš, Marinka, Polič bi nastavio misao, složio bi se sa mnom, razgovarali bismo o tome, razmenili mišljenja, različite poglede, ali Erik mu je skočio u reč i rekao Marinka, kod kuće ga je čekao neko ko ga voli, priča ima srećan kraj, žena nije izgubila muža, dete nije izgubilo oca, onda je Polič opet nešto rekao, ali drugim tonom, očigledno se predomislio, promenio je mišljenje, verovatno samo da bi ostavio utisak na Erika, jer je zaljubljen u njega, hteo je da mu udovolji, prilagodio je misli Erikovim mislima, odjednom sam bila sama protiv trojice, dakle, nismo mogli više da razgovaramo, debatujemo, stvar bi se kad tad pretvorila u njihovo dokazivanje da priča ima srećan kraj, ja ne bih umela da se branim, ne bih znala da zastupam svoj stav, tragedija u priči čini mi se previše očigledna da bih mogla da pronađem i neke druge argumente, kad bih insistirala na svom mišljenju možda bih čak ispala čudna i tvrdoglava, a to nisam htela, rekla sam hm, možda ste u pravu, trebalo je da ćutim, ovaj put je trebalo da ćutim, kad već tada nisam umela da odbranim komšijskog psa, skoro nas je oslepelo, stigla je struja, Erik je viknuo, Marinka, tiramisu!